

مددکاری اجتماعی مدرسه

مهارت‌ها و مداخلاتی برای عملکرد موثر

مؤلف

دیوید آر. داپر

مترجمان

زلیخا عربگری

محبوبه توکلی

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۷

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سرشناسه	داپر، دیوید آر. Dupper, David R.
عنوان و نام پدیدآور	مددکاری اجتماعی مدرسه: مهارت‌ها و مداخلاتی برای عملکرد موثر/ مولف دیوید آر. داپر؛ مترجمان زلیخا عربگری، محبوبه توکلی؛ ویراستار حسین‌رضا میرزایی
مشخصات نشر	تهران: آوای نور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۳۱۲ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۷۸-۲
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	عنوان اصلی:
	School social work : skills and interventions for effective practice, c۲۰۰۳.
موضوع	مدرسه‌ها -- ایالات متحده -- خدمات اجتماعی
موضوع	School social work -- United States
شناسه افزوده	عربگری، زلیخا، ۱۳۶۴ - مترجم
شناسه افزوده	توکلی، محبوبه، ۱۳۶۶ - مترجم
شناسه افزوده	میرزایی، حسین‌رضا، ۱۳۶۹ - ویراستار

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری،
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / شماره: ۶۶۴۸۰۸۸۲

مددکاری اجتماعی مدرسه مهارت‌ها و مداخلاتی برای عملکرد موثر

مولف: دیوید آر. داپر

مترجمان: زلیخا عربگری - محبوبه توکلی

ویراستار: حسین رضا میرزایی

ناشر: انتشارات آوای نور

چاپ: اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۳۷۸-۲

قیمت ۲۸۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

به پاس تعبیر عظیم و انسانی‌شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگی
به پاس قلب‌های بزرگشان که فریادرس است و سرگردانی و ترس در پناهشان
به شجاعت می‌گراید
و به پاس محبت‌های بی‌دریغشان که هرگز فروکش نمی‌کند
این مجموعه را به پدر و مادر عزیزمان تقدیم می‌کنیم...

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار مترجمان
۱۵	درباره‌ی نویسنده
۱۷	پیشگفتار
۱۹	تقدیر و تشکر

Error! Bookmark not defined. بخش اول: شالوده‌ها

Error! Bookmark not defined. فصل اول: مددکاران اجتماعی مدرسه: تاریخچه، نقش‌ها و کارکردها

Error! Bookmark not defined. مقدمه

دیدگاه بوم شناختی به‌عنوان چهارچوب سازمان دهنده برای حرفه‌ی مددکاری اجتماعی مدرسه

Error! Bookmark not defined. ابعاد اخلاقی حرفه‌ی مددکاری اجتماعی مدرسه

Error! Bookmark not defined. نقش‌ها و وظایف مددکاران اجتماعی مدرسه و سایر کارکنان حمایتی حرفه‌ای

Error! **Bookmark not defined.**

تاریخچه مختصری از مددکاری اجتماعی مدرسه شامل قانون مهم آموزشی و مراجعین دادگاه

Error! Bookmark not defined. خلاصه

Error! Bookmark not defined. سوالاتی برای بحث و گفتگو

Error! Bookmark not defined. فصل دوم: سازمان اجتماعی و محیط سیاسی مدرسه

Error! Bookmark not defined. مقدمه

Error! Bookmark not defined. فرآیندها و ساختار سازمانی مدرسه

Error! Bookmark not defined. فرهنگ و فضای مدرسه

Error! Bookmark not defined. محیط سیاسی مدرسه

Error! Bookmark not defined. تئوری تغییر مدرسه‌ی ۲۰-۶۰-۲۰

Error! Bookmark not defined. خلاصه

Error! Bookmark not defined. سوالاتی برای بحث و گفتگو

Error! Bookmark not defined. بخش دوم: مداخلات دانش‌آموز محور

Error! Bookmark not defined. **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined. **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined. **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined. **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined. **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined. **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined. **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined. **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined. **Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined. فصل سوم: مشکلات رفتاری با منشأ بیرونی

Error! Bookmark not defined. مقدمه

Error! Bookmark not defined. ماهیت و میزان مشکلات رفتاری کلاس

Error! Bookmark not defined. ماهیت و میزان قلدری در مدارس

Error! Bookmark not defined. ماهیت و میزان آزار و اذیت جنسی همسالان در مدرسه

Error! Bookmark not defined. مداخلات شناختی- رفتاری یا C-B

Error! Bookmark not defined. گروه بقای مدرسه

Error! Bookmark not defined. حل مسئله شناختی بین فردی (ICPS)

Error! Bookmark not defined. گام دوم

Error! Bookmark not defined. روان‌درمانی چند سیستمی (MST)

Error! Bookmark not defined. ارتقا استراتژی‌های تفکر جایگزین (PATHS)

Error! Bookmark not defined. آموزش چگونگی انتخابی مثبت به نوجوانان (PACT)

Error! Bookmark not defined. آموزش و تعلیم نحوه مقاومت باند تبهکاران (G.R.E.A.T)

defined.

Error! Bookmark not defined. راه‌حل جایگزین برای محرومیت موقت از مدرسه و اخراج

defined.

Error! Bookmark not defined. خلاصه

Error! Bookmark not defined. سؤالاتی برای بحث و گفتگو

Error! Bookmark not defined. فصل چهارم: منشأ بیرونی مشکلات رفتاری

Error! Bookmark not defined. مقدمه

Error! Bookmark not defined. اضطراب و ترس

Error! Bookmark not defined. تنهایی / خجالت

Error! Bookmark not defined. اندوهگین شدن

Error! Bookmark not defined. افسردگی و خودکشی

طراحی مداخلات آزموده و امیدبخش دانش‌آموز محور برای توجه به مشکلات رفتاری با منشأ بیرونی

Error! Bookmark not defined. بیرونی

Error! Bookmark not defined. اضطراب و ترس

Error! Bookmark not defined. طرح مداخله مقدماتی سلامت روان (PMHP)

Error! Bookmark not defined. تنهایی / کمروبی

Error! Bookmark not defined. سوگ

Error! Bookmark not defined. افسردگی و خودکشی

Error! Bookmark not defined.	خلاصه
Error! Bookmark not defined.	سؤالاتی برای بحث و گفتگو
Error! Bookmark not defined.	فصل پنجم: مشکلات اجتماعی
Error! Bookmark not defined.	مقدمه
Error! Bookmark not defined.	مدرسه هراسی
Error! Bookmark not defined.	ترک تحصیل/ اخراج از مدرسه
Error! Bookmark not defined.	بی خانمانی
Error! Bookmark not defined.	شبه خانواده
Error! Bookmark not defined.	سوءاستفاده‌ی جنسی / بی توجهی
Error! Bookmark not defined.	طلاق و جدایی
Error! Bookmark not defined.	سوءمصرف مواد مخدر
Error! Bookmark not defined.	رفتار جنسی، بارداری، والد شدن نوجوانان
Error! Bookmark not defined.	مدرسه هراسی
Error! Bookmark not defined.	ترک تحصیل/ اخراج از مدرسه
Error! Bookmark not defined.	بی خانمانی
Error! Bookmark not defined.	سرپرستی کودکان
Error! Bookmark not defined.	سوءاستفاده/ بی توجهی (مسامحه)
Error! Bookmark not defined.	طلاق/ جدایی
Error! Bookmark not defined.	سوءمصرف مواد مخدر
Error! Bookmark not defined.	خلاصه
Error! Bookmark not defined.	سؤالاتی برای بحث
Error! Bookmark not defined.	به مطالعه موردی در ابتدای فصل مراجعه کنید:
Error! Bookmark not defined.	فصل ششم: دانش‌آموزان کم‌توان
Error! Bookmark not defined.	مقدمه
Error! Bookmark not defined.	مرور قانون آموزش برای افراد کم‌توان و اصلاحات آن در سال ۱۹۹۷
defined.	
Error! Bookmark not defined.	برنامه‌ی آموزش انفرادی (IEP)
Error!	ارزیابی‌های کارکردی- رفتاری (FBA) حمایت‌ها و مداخلات رفتاری مثبت (PBIS)
Bookmark not defined.	
Error! Bookmark not defined.	مطالعه توسعه اجتماعی (SDS)
Error! Bookmark not defined. ...	اختلال بیش‌فعالی/ اختلال کمبود توجه (ADHD)

Error! Bookmark not defined......(ED) اختلال عاطفی
Error! Bookmark not defined......(LD) ناتوانی یادگیری
Error! Bookmark not defined...... در خودماندگی یا اوتیسم
Error! Bookmark not defined...... خلاصه
Error! Bookmark not defined...... سؤالاتی برای بحث و گفتگو

Error! Bookmark not defined...... بخش سوم: مداخلات سیستم محور
Error! Bookmark not defined...... فصل هفتم: برنامه‌های پیشگیری مدرسه محور
Error! Bookmark not defined...... مقدمه
Error! Bookmark not defined...... نمونه‌هایی از برنامه‌های مداخله‌ای مدرسه محور
Error! Bookmark not defined...... برنامه‌هایی برای پیشگیری از خشونت
Error! Bookmark not defined...... برنامه‌هایی به منظور پیشگیری از زورگویی و قلدری
Error! Bookmark not defined...... برنامه‌هایی برای پیشگیری از سوء مصرف مواد
Error! Bookmark not defined...... آموزش مهارت‌های زندگی
Error! Bookmark not defined...... پروژه آرت
Error! Bookmark not defined...... شناخت بدن
Error! Bookmark not defined...... برنامه‌هایی به منظور پیشگیری از مدرسه گریزی
Error! Bookmark not defined...... برنامه‌هایی به منظور پیشگیری از سوء استفاده جنسی
Error! Bookmark not defined...... برنامه‌هایی برای پیشگیری از بارداری و بیماری‌های مقاربتی نوجوانان
not defined.

Error! Bookmark not defined...... برنامه‌های خلاقانه طراحی شده برای تغییر شکل مدارس
defined.
Error! Bookmark not defined...... برنامه توسعه مدرسه
Error! Bookmark not defined...... پروژه محیط انتقالی مدرسه
Error! Bookmark not defined...... پروژه توسعه اجتماعی سیاتل
Error! Bookmark not defined...... پروژه پیشرفت کودک
Error! Bookmark not defined...... خلاصه
Error! Bookmark not defined...... سؤالاتی برای بحث و بررسی
Error! Bookmark not defined...... منابع بیشتر
Error! Bookmark not defined...... فصل هشتم: مداخلاتی به نفع گروه‌های آسیب‌پذیر دانش‌آموزان
defined.

Error! Bookmark not defined.	مقدمه
Error! Bookmark not defined.	قربانیان گرایشات جنسی همجنسگرایانه
Error! Bookmark not defined.	کودکان رنگین پوست
Error! Bookmark not defined.	موفقیت برای همه
Error! Bookmark not defined.	خلاصه
Error! Bookmark not defined.	سؤالاتی برای بحث
Error! Bookmark not defined.	منابع بیشتر
Error! Bookmark not defined.	فصل نهم: مددکار اجتماعی مدرسه به‌عنوان مشاور و عضو تیم
	defined.
Error! Bookmark not defined.	مقدمه
Error! Bookmark not defined.	چرا مشاوره؟
Error! Bookmark not defined.	تعریف ویژگی‌های مشاوره در مدرسه
Error! Bookmark not defined.	تیم‌های مدرسه و همکاری مؤثر
Error! Bookmark not defined.	برنامه‌ها و استراتژی‌های طراحی شده جهت پیشگیری از مشکلات رفتاری دانش‌آموزان
	Bookmark not defined.
Error! Bookmark not defined.	بازی رفتار خوب (GBG)
Error! Bookmark not defined.	مدیریت جمعی و نظم همگانی
Error! Bookmark not defined.	تحلیل رفتار به منظور کاهش خشونت / خرابکاری
Error! Bookmark not defined.	مدیریت کارآمد کلاس درس
Error! Bookmark not defined.	خلاصه
Error! Bookmark not defined.	سؤالاتی برای بحث
Error! Bookmark not defined.	منابع بیشتر
Error! Bookmark not defined.	فصل دهم: مشارکت والدین و اجتماع در بازسازی مجدد مدارس
	defined.
Error! Bookmark not defined.	مقدمه
Error! Bookmark not defined.	دیدگاه‌های جدید درباره نقش مددکاران اجتماعی مدرسه
	defined.
Error! Bookmark not defined.	چالش‌های موجود در ایجاد همکاری مدرسه-اجتماع
Error! Bookmark not defined.	افزایش ارتباط والدین با مدارس
Error! Bookmark not defined.	همکاری و ابتکار عمل نویدبخش مدرسه – اجتماع
Error! Bookmark not defined.	مدرسه قرن بیست و یکم (C۲۱)

Error! Bookmark not defined. نوآوری کامر- زیگلر (CoZi)
Error! Bookmark not defined. خانواده‌ها و مدارس با یکدیگر (FAST)
Error! Bookmark not defined. پروژه "معلمان و دانش‌آموزان یک خانواده هستند" (FAST)
defined.
Error! Bookmark not defined. انجمن کمک به کودکان در اجتماع مدرسه
Error! Bookmark not defined. اجتماعات در مدارس (CIS)
Error! Bookmark not defined. مرکز آموزش فوشای و مرکز آموزش الیزابت
Error! Bookmark not defined. خلاصه
Error! Bookmark not defined. سوالاتی برای بحث
Error! Bookmark not defined. منابع بیشتر

Error! Bookmark not defined. بخش چهارم: ارزیابی عملکرد مددکار اجتماعی مدرسه
defined.

Error! Bookmark not defined. ... فصل یازدهم: ارزیابی مداخلات دانش‌آموز- محور
Error! Bookmark not defined. مقدمه
Error! Bookmark not defined. ارزیابی فرآیند در مقابل ارزیابی نتیجه
Error! Bookmark not defined. دسته‌بندی اقدامات به منظور ارزیابی مداخلات دانش‌آموز-محور
defined.

Error! Bookmark not defined. طرح‌های تحقیقاتی
استفاده از طرح‌های تک- سیستمی و طرح‌های گروهی سنتی در ارزیابی اثربخشی مداخلات دانش
Error! Bookmark not defined. آموز- محور
Error! Bookmark not defined. خلاصه
Error! Bookmark not defined. سوالاتی برای بحث
Error! Bookmark not defined. منابع بیشتر

Error! Bookmark not defined. فصل دوازدهم: ارزیابی مداخلات سیستم محور
Error! Bookmark not defined. مقدمه
Error! Bookmark not defined. مقیاس‌های ارزیابی مداخلات سیستم- محور
Error! دستورالعمل‌هایی برای طراحی، اجرا و ارزیابی موفقیت‌آمیز برنامه‌های جدید

Bookmark not defined.
Error! Bookmark not defined. خلاصه

Error! Bookmark not defined...... سؤالاتی برای بحث

Error! Bookmark not defined...... منابع بیشتر

Error! Bookmark not defined...... پیوست: برنامه آموزشی "گروه بقای مدرسه"

Error! Bookmark not defined...... منابع

پیشگفتار مترجمان

از دوران صنعتی دیگر خانواده مرکز زندگی نیست، دگرگونی روابط تولیدی، سبب اضمحلال قدرت و همبستگی خویشاوندی از طریق اماکن شغلی متفاوت، جدایی نسل‌ها، تغییر شکل و تغییر مکان زندگی شد. بسیاری از کارکردهای خانواده، بتدریج به نهادهای دولتی و خصوصی واگذار شد. خانواده بتدریج در گذراندن اوقات فراغت خود با نهادهای اجتماعی چون کلوپ‌ها، باشگاه‌ها و رسانه‌های گروهی و غیره شریک شد. مراکز مشاوره که در تصمیم‌گیری شخصی و خانوادگی کمک و حمایت فکری ارائه می‌دهند، به سرعت رشد کردند و بخشی از فعالیت‌های تصمیم‌گیری خانواده را به عهده گرفتند. روز به روز بر اهمیت مدارس افزوده شد و مدارس نه تنها مکانی برای سوادآموزی، آموزش و پیشرفت کودکان و کسب تخصص شد، به تدریج تبدیل به مهمترین مراکز تربیتی و حتی تنها سازمان متخصص جهت آموزش و پرورش کودکان و نوجوانان شدند (اعزازی، ۱۳۸۹). در میان سازمان‌های اجتماعی هیچ سازمانی از جهت اهمیت و حساسیت به آموزش و پرورش نمی‌رسد. از آنجایی که پس از نهاد خانواده، مدرسه نقش مهمی در اجتماعی کردن دانش‌آموزان برعهده دارد، وظیفه‌ی آموزش و پرورش دانش‌آموزان از دوران دیرین برعهده‌ی مسئولین آموزشی مدارس بوده ولی در اثر افزایش تعداد جرایم، بزهکاری و مشکلات فردی، خانوادگی و تحصیلی دانش‌آموزان که این مسایل به‌طور مستقیم در افزایش معضلات و مشکلات اجتماعی جامعه نقش دارد، نیازمند حرکت و اقدام جمعی و حضور فعال افراد متخصص همچون مددکاران اجتماعی در مدارس می‌باشد. گذراندن ساعاتی در مدرسه بدون هیچ‌گونه تأثیر سازنده در شخصیت، ارتقاء مهارت‌های اجتماعی، آگاهی و دانش، اعتقادات مذهبی و اخلاقی، پایبندی به قوانین و هنجارهای جامعه، آشنایی با پیامدها و مشکلات جامعه نوعی اتلاف وقت و از بین رفتن سرمایه‌های اجتماعی، کاهش سلامت اجتماعی و در نهایت عقب‌ماندگی جامعه و مانعی بر سر راه توسعه‌ی اجتماعی است.

جامعه در حال گذار ایران نیازمند توسعه‌ی همه جانبه در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی است و توسعه نیروی انسانی سبب توسعه‌ی پایدار می‌شود. کودکان و نوجوانان ساعت‌های طولانی را در مدرسه می‌گذرانند و مدارس در

انتقال فرهنگ، جامعه‌پذیری، شکل‌دهی زندگی فردی و اجتماعی، قاعده‌مند کردن رفتار آنان، انتقال اطلاعات، معارف جمعی و علوم و دستاوردهای مادی و معنوی، شناسایی و حل مشکلات، شکل‌گیری هویت مشترک، رسیدگی به مسایل تحصیلی، نظارت اجتماعی، یکپارچگی اجتماعی، تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص، آشنایی با حقوق و قوانین جامعه و پایبندی و احترام به آنها حساسیت فوق‌العاده‌ای دارند. همراه با پیچیده‌تر شدن شرایط زندگی اجتماعی، افزایش مشکلات و آسیب‌های جامعه، درگیری آحاد جامعه با این مسئله و ناتوانی در حل آن و کاهش تأثیر و نفوذ نقش والدین در آموزش و پرورش فرزندان و واگذاری این مسئله بر عهده مدرسه سبب توجه بیشتر متخصصین از جمله مددکاران اجتماعی به مسئله آموزش و پرورش دانش‌آموزان شد. کادر آموزشی مدارس را مدیران، معاونین، معلمین، مشاوران و مددکاران اجتماعی تشکیل می‌دهند. در این میان از جمله متخصصانی که در مدارس می‌توانند با ایفای نقش‌های مختلف خود سبب حل مشکلات فردی، خانوادگی و اجتماعی، ارتقا سلامت اجتماعی، شادابی و نشاط در جامعه و کاهش نرخ بزهکاری، خودکشی، فرار از منزل و مدرسه و ارتقاء کیفیت تحصیلی دانش‌آموزان شوند، مددکاران اجتماعی می‌باشند. مددکاران اجتماعی در مدارس با ایفای نقش‌های مختلفی همچون مشاور، آموزش‌دهنده، ارتباط‌دهنده، ارجاع‌دهنده، آگاهی‌دهنده، ارزیابی‌کننده و وکالت زمینه را برای رشد همه‌جانبه و هماهنگ نوجوانان فراهم می‌نمایند. رشد هماهنگ آنها در تمامی زمینه‌ها سبب شکل‌گیری هویت منسجم و مستقل می‌شود.

همگام با افزایش روزافزون مشکلات و آسیب‌های جامعه و تعداد افراد مجرم و بزهکار طرح‌ریزی برنامه‌ای جامع و کاربردی در جهت استفاده از حضور مددکاران اجتماعی برای کاهش مشکلات مدرسه و حل مشکلات فردی و خانوادگی دانش‌آموزان لازم و ضروری می‌باشد. مددکاران اجتماعی با توجه به مهارت‌ها، تجارب و وظایف خود و بکارگیری نقش‌های مختلفی همچون مشاوره، مداخله‌کننده، تسهیلگر و آموزش‌دهنده در مدارس قادر به حل و کاهش مشکلات مدرسه همچون بی‌انضباطی، افت تحصیلی، ترک تحصیل، بارداری نامشروع، موانع تحصیل، اعتیاد، خودکشی و بزهکاری خواهند شد. دانش‌آموزان نیز همچون سایر افراد ممکن است طیفی از مشکلات روان‌شناختی را در فرآیند رشد تجربه کنند و با تغییرات و تحولات جسمانی، رفتاری، عاطفی روبه‌رو شوند که این تغییرات مشکلات بسیاری را در روابط بین فردی آنها ایجاد می‌کند.

مددکاران اجتماعی مدارس در سه سطح مددکاری فردی، خانوادگی و جامعه‌ای فعالیت می‌نمایند و از حضور والدین در جهت حل مشکلات دانش‌آموزان استفاده می‌کنند. ارتباط سه جانبه میان مدرسه، خانواده و مددکاران اجتماعی سبب تسریع در حل مشکلات مدرسه و خانواده می‌شود. ضرورت حضور مددکاران اجتماعی در مدارس به دلیل ایجاد زمینه‌ی سازگاری اجتماعی، آمادگی شرایط برای حضور موفقیت‌آمیز در زندگی تحصیلی، زناشویی و شغلی، رشد شخصیتی، رفتاری، اجتماعی و تحصیلی دانش‌آموزان، کسب اطلاعات در زمینه‌ی نیازهای عاطفی، روحی، مادی، اجتماعی، شناسایی دانش‌آموزان نیازمند، آشنایی با منابع و امکانات موجود جامعه در جهت رفع نیاز افراد نیازمند مدرسه، گسترش افق‌های فکری آنها، رقابت سالم، آموزش نحوه‌ی تعلیم و تربیت صحیح فرزندان، چگونگی روبه‌رو شدن با بحران‌های دوران نوجوانی، عدم نگرانی در هنگام بروز بلوغ زوردس یا دیررس، کسب اطلاعات در زمینه‌ی مشکلات و راه‌حل‌های دانش‌آموزان در مدرسه و خانه از جمله ترک تحصیل، فرار از مدرسه، گرایش به مواد مخدر، بارداری نامشروع، پرخاشگری، فرار از منزل و مدرسه، علل افت تحصیلی، همجنس‌گرایی، مشکلات اخلاقی و روحی و روانی و رفتاری و اجتماعی می‌باشد لذا مسایل و مشکلات مذکور انگیزه‌ی مترجمان را برای ترجمه‌ی کتاب حاضر برانگیخت. از دیگر مواردی که سبب ایجاد انگیزه در مترجمان شد، اطلاع‌رسانی به آحاد جامعه در زمینه‌ی وظایف و نقش‌های مددکاران اجتماعی مدرسه، تشکیل واحد مددکاری اجتماعی مدرسه برای رفع نیازها و حل مشکلات دانش‌آموزان، والدین و مسئولین مدرسه و ایجاد ارتباط بین آنها می‌باشد.

کتاب حاضر شامل ۱۲ فصل می‌باشد که فصل اول در ارتباط با تاریخچه، نقش‌ها و وظایف مددکاری اجتماعی و دیدگاه بوم‌شناختی است. فصل دوم به توضیح سازمان اجتماعی و محیط سیاسی مدرسه، تئوری تغییر مدرسه ۲۰-۶۰-۲۰ می‌پردازد. فصل سوم در ارتباط با مشکلات رفتاری با موجودیت خارجی شامل ماهیت و وسعت مشکلات رفتاری، آزار و اذیت جنسی و قلدری است و برنامه‌ها و مداخلات آزموده و امیدبخش دانش‌آموز محور که بر مشکلات رفتاری با منشأ بیرونی تمرکز دارد را بررسی می‌کند. موضوع مورد بحث در فصل ۴، مشکلات رفتاری با موجودیت بیرونی همچون اضطراب و ترس، تنهایی و کمرویی، افسردگی و خودکشی است. در فصل ۵ به بررسی مشکلات اجتماعی چون مدرسه‌هراسی، ترک تحصیل، بی‌خانمانی، سرپرستی کودکان، سوء

استفاده و بی‌توجهی، سوء مصرف مواد مخدر، رفتار جنسی نوجوانان و بارداری نوجوانان توجه شده است. در فصل ۶ مرور قانون آموزش برای معلولین و اصلاحات قانون آموزش برای معلولین سال ۱۹۹۷، برنامه آموزش انفرادی، ارزیابی کارکردی- رفتاری، مطالعه‌ی تکامل اجتماعی و انواع اختلالات (کمبود توجه همراه با بیش‌فعالی، عاطفی، نقص یادگیری، درخودماندگی) مورد بررسی قرار گرفته است. فصل ۷ شامل برنامه‌های پیشگیری مبتنی بر مدرسه، فصل ۸ مداخلاتی در زمینه حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر دانش‌آموزان، فصل ۹ به بررسی نقش مددکار اجتماعی مدرسه به‌عنوان مشاور و عضو تیم، فصل ۱۰ دخالت والدین و اجتماع در بازسازی مجدد مدارس، فصل ۱۱ ارزیابی مداخلات دانش‌آموز محور و فصل ۱۲ به ارزیابی مداخلات سیستم‌محور می‌پردازد. فصل اول کتاب توسط خانم زلیخا عربگری و فصل پایانی توسط خانم محبوبه توکلی ترجمه شده است.

در پایان بر خود لازم می‌دانیم از زحمات آقای حسین‌رضا میرزایی، مددکار اجتماعی بیمارستان روانپزشکی رازی که علاوه بر زحمت ویراستاری اثر حاضر، با پیگیری‌های مستمر خود زمینه پیشبرد هر چه سریعتر کتاب را فراهم نمودند، تقدیر و تشکر نماییم. امید است مددکاران اجتماعی، مشاوران، روانشناسان، معلمان و مسئولان مدارس و نظام آموزشی از کتاب حاضر استقبال و بیش از پیش به حل مشکلات دانش‌آموزان اهتمام ورزند.

زلیخا عربگری

محبوبه توکلی

زمستان ۱۳۹۶ ه. ش

به یاد *ماریانا کانتول* کسی که منبع همیشگی تشویق و حمایت بود

درباره‌ی نویسنده

دکتر دیوید داپر، دانشیار و رئیس دانشکده کنوکسویل^۱ در دانشگاه مدرسه عالی مددکاری اجتماعی تنسی^۲ است. وی مدرک فوق لیسانس مددکاری اجتماعی و دکتری را از دانشگاه فلوریدا^۳ گرفته است. قبل از شغل دانشگاهی‌اش، دکتر داپر به مدت ۸ سال مددکار اجتماعی در برنامه‌ی جایگزینی مثبت برای دانش‌آموزان محروم (PASS) در شهر پینلاس^۴، فلوریدا بود. بعد از هماهنگ کننده‌ی برنامه‌ی مدل سازگاری مدرسه (MSAP) و راهنمای برنامه‌ی پیشگیری از اخراج از مدرسه برای دانش‌آموزان متوسط که در معرض خطرند، بود.

بعد از آن، او به مدت دو سال به‌عنوان مددکار اجتماعی مدرسه در شهر لون^۵ و فلوریدا کار کرد. نویسنده‌ی تعداد زیادی مقاله‌ی نشریاتی بود که بر ارتقا موفقیت دانش‌آموزان در معرض خطر مدرسه تمرکز داشت، تحقیقات مورد علاقه خاص دکتر داپر، شکل‌گیری و ارزیابی جایگزین‌هایی برای فعالیت‌ها و سیاست‌های انضباطی تنبیهی مدرسه است. او در شورای ویراستاری مقالات مددکاری اجتماعی در آموزش و پرورش و مددکاری اجتماعی در مدرسه کار کرده است.

او هم‌اکنون به‌عنوان مشاور سردبیر برای کودکان و مدارس کار می‌کند (قبلاً مددکار اجتماعی در آموزش و پرورش بود). قبل از استادی‌اش در دانشگاه تنسی، دکتر داپر عضو هیئت علمی و رئیس برنامه‌ی تخصصی مددکاری اجتماعی در گروه مددکاری اجتماعی در دانشگاه ایلینوئیس^۶ در اربانا چمپین^۷ بود.

دکتر داپر در کنوکسویل^۸، تنسی به همراه همسرش آن^۹ و سه دخترش امی^{۱۰}، کریستین^۱ و لورا^۲ زندگی می‌کند.

^۱ Knoxville

^۲ Tennessee

^۳ Florida

^۴ Pinellas

^۵ Leon

^۶ Illinois

^۷ Urbana-Champaign

^۸ Knoxville

^۹ Ann

^{۱۰} Amy

پیشگفتار

من این کتاب را به دلایل متعددی نوشته‌ام. مددکاران اجتماعی کلاً آموزش می‌بینند اما اغلب به سختی از آنها در مدارس استفاده می‌شود. این کتاب نقش‌ها و وظایف گسترده‌ای از مددکاری اجتماعی مدرسه را تعریف می‌کند، یکپارچگی تحقیقات فعالیت محور را افزایش می‌دهند و تلاش می‌کنند تا شکاف بین تحقیقات و فعالیت‌های مددکاری اجتماعی مدرسه را پر کنند. در حالی که تحقیقات اخیر، اطلاعات ارزشمندی درباره‌ی مداخلات تجربی حمایت‌کننده در موقعیت مدرسه ارائه می‌کنند، بیشتر این کتاب از چشم‌انداز روان‌شناسان و معلمان نوشته شده است. اگرچه ساختار کمی از کتاب درباره‌ی مداخلات تاثیرگذار برای مددکاران اجتماعی ایجاد کرده است این کتاب مفاهیم ضمنی‌اش نه برای امتحان گرفتن از دانشجویان مددکاری اجتماعی مدرسه و نه متخصصان تدوین شده است. به عبارت دیگر، اگرچه دانش پایه‌ای "چه کار می‌کند" در پرداختن به طیف گسترده‌ای از مشکلات موجود در محیط مدرسه به‌طور چشمگیری در چند دهه‌ی اخیر افزایش یافته است و این دانش هنوز هم به شکل مطلوبی برای دانشجویان مددکاری اجتماعی مدرسه یا متخصصان مددکاری اجتماعی مدرسه ارائه شده است. هدف اولیه این کتاب برآوردن آن نیازهاست- چکیده‌ای از مداخلات مناسب گسترده‌ی آزموده و امیدبخش که به دامنه‌ی وسیعی از مشکلات که در مدارس با آن درگیرند، توجه می‌کنند. افزون بر این، اطلاعات جامعی درباره‌ی مداخلات مدرسه محور ارائه می‌کنیم، این کتاب به دانشجویان مددکاری اجتماعی مدرسه و متخصصان درباره‌ی برنامه‌های آزموده و امیدبخش که کلاسها، مدارس، خانواده‌ها و محلات و اجتماعاتی برای تغییر مورد هدف قرار می‌دهند، اطلاعاتی ارائه می‌کند. کل فصول از دانش‌ها و مهارت‌های ضروری برای کارکرد موثر در موقعیت سازمانی خاص و محیط سیاسی مدرسه، شکل گرفته است. اینجا فصولی برای نقش‌های ضروری و حیاتی مددکار اجتماعی مدرسه همچون مشاور و نیز نقش مددکار اجتماعی مدرسه در ایجاد و حفظ همکاری‌های اجتماع مدرسه، برای ارتقا موفقیت مدرسه برای دانش‌آموزان در معرض خطر طراحی شده است. برای توجه به مفاهیمی درباره‌ی خشونت در مدارس، این کتاب توضیحاتی از نمونه‌های مدرسه محور و برنامه‌های پیشگیری از خشونت جامع را در بر

می‌گیرد. تاکید بیشتر بر مسئولیت پاسخگویی، مددکاران اجتماعی مدرسه قادر به ارزیابی فعالیت‌های خود هستند. در نتیجه، این کتاب شامل فصولیست برای بحث درباره‌ی ابزارهای ارزیابی قابل دسترس رایج در جهت ارزیابی مداخلات موثر استفاده می‌شود. توضیح خاص فصل ۱۲ به ملاک‌های استاندارد توسعه یافته جدید اختصاص داده شده که برای دستیابی به تغییراتی که در سطوح کلاس، مدرسه، خانواده، محلات و اجتماع طراحی شده است و با بحثی درباره‌ی رهنمودهایی برای طراحی موفقیت‌آمیز برنامه‌های ارزیابی شده جدید و قابل اجرا براساس استراتژی برنامه‌های باکیفیت جامع به پایان می‌رسد. برای آگاه کردن خواننده از جدیدترین تحقیقات و پیشرفت‌ها درباره‌ی بسیاری از موضوعات، این کتاب شامل منابع اینترنتی و نیز سایر منابع در آخر هر فصل است. شرح کوتاه کیس‌ها و سوالاتی برای بحث در جهت فهم عمیق خوانندگان و مطالب کاربردی است.

دیوید. آر. داپر^۱

^۱ DAVID R. DUPPER

تقدیر و تشکر

من می‌خواهم از تعداد زیادی از افرادی که در زمینه‌هایی در طول نوشتن این کتاب به من کمک کردند، بسیار قدردانی کنم. کترین دومالز^{۱۴} و جان ودارسکی^{۱۵} از ابتدا به من برای انجام طرح نزدیک شدند و تشویقم نمودند و من از کارن سورز^{۱۶} بدلیل عقایدش درباره‌ی من و دلگرمی‌های همیشگی‌شان در طول این طرح بسیار سپاسگزارم. من می‌خواهم از جان ککلی^{۱۷} به‌عنوان نویسنده‌ی اصلی گروه بقای مدرسه تشکر کنم. همچنین می‌خواهم از نانسی میر-آدامس^{۱۸} به‌خاطر سخت کوشی و اشتیاق برای کمک به من با توجه به وظایف مختلفی که در کل دوره‌ی این طرح برعهده داشت و کثی داویز^{۱۹} به‌خاطر ”hitting the ground running“ و کمک به من با توجه به وظایف مهم زیادی که در طول مراحل پایانی این طرح داشت، قدردانی کنم. همچنین می‌خواهم از همکاری گری شافر^{۲۰}، وقن مریزون^{۲۱} و کترین دامس^{۲۲} به‌دلیل واکنش سازنده و پیشنهادهاتی برای پیشرفت کار قدردانی نمایم. تشکرات من به سیلویا ناش^{۲۳} به‌خاطر مهارت‌های ویرایش عالی‌اش، لی آن کیلیون^{۲۴} و ناتالی کریپین^{۲۵} به‌خاطر کمک به نمودارها و تایپ‌ها. گینا کوکس^{۲۶} که اشکالات متعدد کامپیوتری را در طول مسیر برطرف کرد. کریستی بروکشاید^{۲۷}، شرح مختصری از کیس که در ابتدای هر فصل می‌آید را نوشته است و مارکوس آدامس^{۲۸} که از مهارت‌های هنرمندانه‌اش استفاده شد (جدول ۱۱،۱ مشاهده شود). من همچنین می‌خواهم از دستیارم لیندا برویلز^{۲۹} که زندگی کاریم را سازماندهی کرد و حمایتش در طول طرح باارزش بود، قدردانی کنم.

^{۱۴} Catherine Dulmus

^{۱۵} John Wodarski

^{۱۶} Karen Sowers

^{۱۷} JohnKackley

^{۱۸} Nancy Meyer-Adams

^{۱۹} Kathy Davis

^{۲۰} Gary Shaffer

^{۲۱} Vaughn Morrison

^{۲۲} Catherine Dulmus

^{۲۳} Sylvia Nash

^{۲۴} LeeAnn Killion

^{۲۵} Natalie Crippen

^{۲۶} Gina Cox

^{۲۷} Kristi Brookshire

^{۲۸} Marcus Adams

^{۲۹} Linda Broyles

افزون بر این، تشکرات را به ویراستارم والی^{۲۰}، ترس بیلون^{۳۱} به خاطر بازخورد و حمایت گرم در طی این طرح تقدیم می‌کنم. بیشتر از همه، می‌خواهم از همسرم آن^{۳۲} و سه دخترم امی^{۳۳}، کریستین^{۳۴} و لورا^{۳۵} به خاطر حمایت محکم و استوار و صبوری‌شان در کل این ماه‌ها تشکر کنم، که در نوشتنم در این کتاب مؤثر بودند. دوستان دارم!

دی. آر. دی^{۳۶}

^{۲۰} Wiley

^{۳۱} Tracey Belmont

^{۳۲} Ann

^{۳۳} Amy

^{۳۴} Christine

^{۳۵} Laura

^{۳۶} D. R. D.